

LIETUVOS RESPUBLIKOS SEIMO KONTROLIERIUS

PAŽYMA DĖL X SKUNDO PRIEŠ NARKOTIKŲ, TABAKO IR ALKOHOLIO KONTROLĖS DEPARTAMENTĄ

2015-09-23 Nr. 4D-2015/1-894
Vilnius

I. SKUNDO ESMĖ

1. Lietuvos Respublikos Seimo kontrolierius elektroniniu būdu gavo X (toliau vadinama – Pareiškėja) skundą dėl Narkotikų, tabako ir alkoholio kontrolės departamento (toliau vadinama – Departamentas) pareigūnų veiksmų (neveikimo) galimai netinkamai išnagrinėjus jos pateiktą informaciją apie draudžiamą alkoholio reklamą visuomenės informavimo priemonėse (toliau vadinama – Skundas), t. y. priėmus netinkamą sprendimą.

2. Pareiškėja Skunde nurodo, kad:

2.1. „Itin dažnai pastebiu draudžiamą alkoholio reklamą viešo informavimo priemonėse, todėl vienu itin akivaizdžiu atveju informavau apie tai Departamentą. [...] jie, nustatę draudžiamos alkoholio reklamos atvejį, tiesiog apsiribojo įspėjimu. Neaptikus tokios poveikio priemonės Alkoholio kontrolės įstatyme, kreipiausi į Departamentą paaiškinimo [...]“ (šios ir kitų citatų kalba netaisyta);

2.2. „[...] institucija, nustačiusi draudžiamą alkoholio reklamą, kontroliuoja ją bendrojo, Viešojo administravimo įstatymo nuostatomis, kai tuo tarpu akivaizdu, kad Alkoholio kontrolės įstatymas yra specialus Viešojo administravimo įstatymo atžvilgiu.“

3. Pareiškėja Seimo kontrolierių prašo „adekvataus Departamento veiksmų nagrinėjant mano pateiktą informaciją apie draudžiamą alkoholio reklamą visuomenės informavimo priemonėse įvertinimo.“

4. Iš prie Skundo pateiktų dokumentų nustatyta:

4.1. Departamentas 2015-05-27 elektroniniu laišku Pareiškėją informavo, kad „Departamentas įspėjo internetinės svetainės www.A.lt valdytoją – UAB „A“ dėl Alkoholio kontrolės įstatymo 29 straipsnio [...] reikalavimų pažeidimo ir įpareigojo pašalinti draudžiamą alkoholio reklamą.“

4.2. Departamentas 2015-06-18 elektroniniu laišku Pareiškėją informavo: „Išpėdami UAB „A“ dėl Alkoholio kontrolės įstatymo 29 straipsnio [...] reikalavimų pažeidimo ir įpareigodami pašalinti draudžiamą alkoholio reklamą, Departamentas vadovavosi Viešojo administravimo įstatymo 36 (2) str. 1 d. 5 p. bei 36(8) str. 1 d. nuostatomis.“

II. TYRIMAS IR IŠVADOS

5. Seimo kontrolierius, siekdamas išsiaiškinti Pareiškėjos nurodytas aplinkybes, kreipėsi į

Departamentą, prašydamas pateikti paaiškinimus dėl skundo teiginių bei atsakyti į Seimo kontrolieriaus klausimus.

Skundo tyrimui reikšmingos aplinkybės

6. Departamentas Seimo kontrolierių informavo:

6.1. „2015-05-18 Pareiškėja el. būdu [...] pateikė paklausimą dėl alkoholio reklamos, pateiktos visuomenės informavimo priemonėje www.A.lt (Departamento 2015-05-18 registracija Nr. G1-2133).“

6.2. „2015-05-18 Departamento direktorės pavedimu Pareiškėjos paklausimo nagrinėjimas pavestas vykdyti pagal kompetenciją Tabako ir alkoholio kontrolės skyriui [*pastaba*: toliau vadinama – Skyrius]. 2015-05-27 Pareiškėjai buvo pateiktas atsakymas tuo pačiu būdu kaip ir gautas (el. paštu [...]), kuriame nurodoma, kad Departamentas, vadovaudamasis Pareiškėjos pateikta informacija, įspėjo internetinės svetainės www.A.lt valdytoją UAB „A“ dėl Alkoholio kontrolės įstatymo 29 straipsnio 1 dalies 4, 6, 7, 9, ir 11 punktų reikalavimų pažeidimo ir įpareigojo pašalinti draudžiamą alkoholio reklamą.“

6.3. „2015-05-27 Pareiškėja el. būdu [...] pateikė patikslintą paklausimą dėl alkoholio reklamos, pateiktos visuomenės informavimo priemonėje www.A.lt, vertinimo ir prašymo paaiškinti Departamento poziciją nustačius Alkoholio kontrolės įstatymo pažeidimus (Departamento 2015-05-27 registracija Nr. G1-2293).“

6.4. „2015-05-28 Departamento direktorės pavedimu Pareiškėjos patikslinto paklausimo nagrinėjimas pavestas vykdyti pagal kompetenciją Skyriui. 2015-06-18 Pareiškėjai buvo pateiktas atsakymas į patikslintą paklausimą tuo pačiu būdu kaip ir gautas (el. paštu [...]), kuriame nurodoma, kad Departamentas kiekvieną alkoholio reklamos atvejį vertina individualiai, vadovaudamasis Alkoholio kontrolės įstatymo nuostatomis ir Lietuvos Respublikoje suformuota teismų praktika administracinėse bylose, susijusiose su alkoholio reklamos draudimo pažeidimais. Taip pat Departamentas, įspėdamas UAB „A“ dėl Alkoholio kontrolės įstatymo 29 str. 1 d. 4, 6, 7, 9, 11 p. reikalavimų pažeidimo ir įpareigodamas pašalinti draudžiamą alkoholio reklamą, vadovavosi Viešojo administravimo įstatymo 362 str. 1 d. 5 p. bei 368 str. 1 d. nuostatomis.“

6.5. „Departamentas, siekdamas sistemaiškai įgyvendinti Sveikatos sistemos ir Alkoholio kontrolės įstatymų bei Viešojo administravimo įstatymo nuostatas, direktoriaus 2013-01-18 įsakymu Nr. T1-25 patvirtino *Ūkio subjektų veiklos, susijusios su alkoholiu ir tabaku, patikrinimų atlikimo taisyklės* (toliau vadinama – Veiklos taisyklės). Veiklos taisyklės nustato Departamento atliekamos ūkio subjektų veiklos, susijusios su alkoholio produktais ir tabako gaminiais, patikrinimų (toliau vadinama – patikrinimai) tikslą, rūšis, pavedimų skyrimo, neplaninių patikrinimų atlikimo pagrindus, patikrinimų organizavimo ir vykdymo tvarką, trukmę, dokumentų patikrinimo ir veiksmų, nustačius teisės aktų pažeidimus, tvarką. Veiklos taisyklių 5 punkte nustatytas patikrinimų tikslas – nustatyti, kaip ūkio subjektai laikosi teisės aktų, reglamentuojančių veiklą, susijusią su alkoholio produktais ir tabako gaminiais, reikalavimų, vertinti informaciją apie ūkio subjektą, *teikti metodinę pagalbą ūkio subjektams, įgyvendinti kitas priemones, užtikrinančias tinkamą teisės aktų reikalavimų laikymąsi ir mažinančias galimų pažeidimų skaičių.*“

6.6. „Alkoholio kontrolės įstatymo 35 straipsnio 1 dalyje pasakyta, kad Alkoholio kontrolės įstatymo 34 straipsnio 1 dalyje nurodytų kontrolės institucijų tam įgalioti darbuotojai (pareigūnai), *nustatę*, kad šio įstatymo reikalavimai pažeisti, surašo Administracinių teisės pažeidimų kodekse *nustatyto turinio protokolą*. Departamento įgalioti darbuotojai, siekdami surašyti aptariamą protokolą, privalo surinkti visą įmanomą ir faktinėmis aplinkybėmis ir duomenimis pagrįstą informaciją dėl ūkio subjektų galimai daromų Alkoholio kontrolės įstatymo pažeidimų, juos surinkus ir įvertinus sprendžiamas klausimas dėl protokolo surašymo ir pateikimo ūkio subjektui. Pažymėtina, kad Viešojo administravimo įstatymo 8 straipsnio 1 dalyje nustatyta, kad individualus

administracinis aktas (galimas Departamento sprendimas) turi būti pagrįstas objektyviais duomenimis (faktais) ir teisės aktų normomis, o taikomos poveikio priemonės (licencijos ar leidimo galiojimo panaikinimas, laikinas uždraudimas verstis tam tikra veikla ar teikti paslaugas, bauda ir kt.) turi būti motyvuotos. Siekiami surinkti informaciją dėl galimų Alkoholio kontrolės įstatymo pažeidimų, Departamento darbuotojai vadovaujasi Departamento nuostatu, patvirtintu Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2011-02-23 nutarimu Nr. 244 „Dėl Valstybinės tabako ir alkoholio kontrolės tarnybos prie Lietuvos Respublikos Vyriausybės ir Narkotikų kontrolės departamento prie Lietuvos Respublikos Vyriausybės reorganizavimo, reorganizavimo sąlygų aprašo ir Narkotikų, tabako ir alkoholio kontrolės departamento nuostatų patvirtinimo“ (toliau vadinama – Nuostatai) ir Veiklos taisyklių nuostatomis.“

6.7. „Nuo 2011 m. Departamento veikla orientuota „į subalansuotą konsultacinę-prevencinę ūkio subjektų priežiūros veiklą“ siekiant efektyviai užtikrinti visuomenės sveikatos apsaugą, todėl kasmet mažinamas ūkio subjektų patikrinimų ir didinamas ūkio subjektų, valstybės institucijų ir savivaldybių administracijų atstovų konsultacijų skaičius. Vien 2014 m. gauta ir išnagrinėta apie 2000 ūkio subjektų konsultacinių užklausų ir prašymų. Daugiametė Departamento reklamos kontrolės ir prevencijos patirtis sudaro galimybes išvengti reklamos pažeidimų ir prevenciškai užtikrinti reklamos laikymosi reikalavimus. Vien 2013–2014 m. gauta ir išnagrinėta apie 750 ūkio subjektų konsultacinių užklausų ir prašymų, susijusių su alkoholio ir tabako reklama. Tai vertinama ne tik kaip valstybės institucijos siekiami rezultatai – mažinti tokių pažeidimų skaičių ir skatinti ūkio subjektus laikytis teisės aktų reikalavimų, bet kaip ir pateisinami ūkio subjektų lūkesčiai dėl jų vykdomos veiklos, įgytas pasitikėjimas valstybės institucija ir jos veikla. Šios Departamento konsultacinės veiklos rezultatas – ženkliai sumažėjo dėl reklamos pažeidimų nagrinėjamų bylų ir skiriamų ekonominių sankcijų ūkio subjektams (2013 m. – 29, 2014 m. – 8 nutarimai skirti ekonomines sankcijas už alkoholio ir tabako reklamos pažeidimus).“

6.8. Alkoholio kontrolės įstatymo 2 straipsnio 10 dalyje numatyta, kad alkoholio reklama – bet kuria forma ir bet kokiomis priemonėmis skleidžiama informacija, susijusi su įmonių komercine, ūkine bei finansine veikla, skatinanti įsigyti ar vartoti alkoholio produktus. To paties įstatymo 29 straipsnio 1 dalis draudžia visų formų alkoholio reklamą, siejančią alkoholio vartojimą su fizinės būklės ir psichinės veiklos pagerėjimu, asmeninių problemų sprendimu, su stimuliuojančiomis, su raminamosiomis, su gydomosiomis savybėmis, su socialine sėkme, padidintu seksualiniu aktyvumu, palankiai vaizduojančią nesaikingą alkoholinių gėrimų vartojimą ar neigiamai atsiliepančią apie abstinenciją ar saikingumą, pateikiančią didesnę tūrinę etilo alkoholio koncentraciją kaip alkoholinių gėrimų privalumą, bei pateikiančią neteisingą ir (ar) klaidinančią informaciją apie alkoholinius gėrimus.

Konstitucinis Teismas 1997-02-13 nutarime pažymėjo, kad „[...] teisėtumo reikalavimas reiškia, kad apribojimai turi būti nustatomi tik įstatymu, kuris viešai paskelbiamas, o jo normos suformuluojamos pakankamai aiškiai. Įstatymais apibrėžiant teisių įgyvendinimo ribas, būtina atsižvelgti į atitinkamos teisės (ar laisvės) paskirtį bei prasmę ir Konstitucijoje nustatytas jos ribojimo galimybes bei sąlygas. Ieškant atsakymo į klausimą, ar konkretus ribojimas yra būtinais reikalingas demokratinėje visuomenėje, pirmiausia reikia išsiaiškinti ribojimo tikslus bei paskirtį, o antra, nustatyti, ar ribojimo priemonės yra proporcingos siekiamam teisėtam tikslui. Galimi atvejai, kai *atitinkamo ribojimo prasingumas slypi konkrečios teisės (ar laisvės) prigimtyje arba kai atitinkamais apribojimais siekiama išvengti kolizijos su kitomis pagrindinėmis teisėmis*. Minėtais atvejais pagrindinių teisių apribojimų pagrįstumas turėtų būti vertinamas *sveiko proto ir akivaizdžios būtinybės kriterijais* [...]“

6.9. „Departamentas Pareiškėjos pateiktą alkoholio reklamos atvejį vertino individualiai, vadovaudamasis Alkoholio kontrolės įstatymo nuostatomis ir Lietuvos Respublikoje suformuota teismų praktika administracinėse bylose, susijusiose su alkoholio reklamos draudimo pažeidimais, t. y. www. A.lt – adresu [...] patalpintą straipsnį [...], ir nustatė, kad jame pateikta draudžiama

informacija apie alkoholį, bei, vadovaudamasis Viešojo administravimo įstatyme nustatytais ūkio subjektų priežiūros principais ir 368 straipsnio 1–2 dalies nuostatomis, 2015-05-26 raštu įspėjo UAB „A“ dėl Alkoholio kontrolės įstatymo 29 straipsnio 1 dalies 4, 6, 7, 9, 11 punktų reikalavimų pažeidimo ir įpareigojo pašalinti draudžiamą alkoholio reklamą.

UAB „A“ operatyviai (2015-05-26) sureagavo į Departamento pateiktą informaciją ir nurodymą, draudžiamą informaciją pašalino bei apie tai informavo Departamentą.“

6.10. Departamentas 2015-05-26 raštu UAB „A“ paprašė „pašalinti draudžiamą alkoholio reklamą ir iki 2015-06-03 informuoti Departamentą apie priimtas priemones.“

6.11. UAB „A“ 2015-05-26 informavo Departamentą, kad „nekiltų daugiau įtarimų dėl galimos alkoholio reklamos (tas pacituotas sakinytis iš konteksto), mes tekstą iš A.lt ir iš B.lt pašalinome šiandien. [...]“ UAB „A“ taip pat paaiškino: „Tekste yra nurodytas šaltinis (C), iš kurio tekstas išverstas. Jūsų cituojama dalis yra būtent to atlikto (ir paskelbto užsienio spaudoje) tyrimo dalis su tokiais išvadomis. Jūs pacitavote tik tą dalį – tyrimo išvadas. Nes toliau ejo sakinytis: „*Tik toli gražu nereikėtų akiai pasikliauti šiomis gėrimo savybėmis ir galima tyrimo išvada, kad taurė vyno gali pakeisti treniruotę. Tyrimas Kanadoje buvo atliktas ne su žmonėmis, o su žiurkėmis, todėl poveikis žmogaus sveikatai nėra visiškai aiškus. Be to, sveikatos specialistai pritarė, kad alkoholio vartojimas sukelia priklausomybę ir begalę sveikatos bei psichologinių problemų*“.“

Skundo tyrimui reikšmingi teisės aktai

7. Lietuvos Respublikos įstatymai ir kiti teisės aktai

7.1. *Alkoholio kontrolės įstatyme* (toliau vadinama ir – AKI) reglamentuojama:

7.1.1. *29 straipsnis* – „[...] 2. Alkoholio reklama draudžiama: 1) laikraščių ir jų savarankiškų priedų, žurnalų bei knygų išorinėse viršelių pusėse; 2) vaikams ir paaugliams skirtuose laikraščiuose, žurnaluose, knygose, televizijos ir radijo programose; 3) Lietuvos Respublikos jurisdikcijai priklausančių transliuotojų ir retransliuotojų transliuojamose programose nuo 6 valandos iki 23 valandos (išskyrus tiesiogiai ir ištiesai transliuojamus ar retransliuojamus tarptautinius meno, kultūros ar sporto renginius); [...] 7. Kaip laikomasi šio straipsnio reikalavimų, kontroliuoja Narkotikų, tabako ir alkoholio kontrolės departamentas, savivaldybių institucijos (išorinės reklamos draudimo pažeidimus). [...]“;

7.1.2. *31 straipsnis* – „Valstybės alkoholio kontrolę pagal kompetenciją atlieka ministerijos, Narkotikų, tabako ir alkoholio kontrolės departamentas, Valstybinė maisto ir veterinarijos tarnyba, kitos valstybės institucijos, savivaldybių vykdomosios institucijos, policija, sveikatos priežiūros įstaigos. Jų kompetenciją alkoholio kontrolės srityje nustato šis ir kiti įstatymai bei teisės aktai.“

7.2. *Viešojo administravimo įstatyme* nustatyta:

7.2.1. *2 straipsnis* – „1. Viešasis administravimas – įstatymų ir kitų teisės aktų reglamentuojama viešojo administravimo subjektų veikla, skirta įstatymams ir kitiems teisės aktams įgyvendinti: administracinių sprendimų priėmimas, įstatymų ir administracinių sprendimų įgyvendinimo kontrolė, įstatymų nustatytų administracinių paslaugų teikimas, viešųjų paslaugų teikimo administravimas ir viešojo administravimo subjekto vidaus administravimas. [...] 22. **Ūkio subjektas** – fizinis ar juridinis asmuo arba kita organizacija, juridinio asmens ar kitos organizacijos filialas, Lietuvos Respublikos teritorijoje vykdamas teisės aktų reglamentuojamą ūkinę veiklą, kurią prižiūri šio ir kitų įstatymų nustatyta tvarka įgalioti atlikti viešąjį administravimą subjektai. 23. **Ūkio subjekto veiklos patikrinimas** (toliau – **veiklos patikrinimas**) – teisės aktų reglamentuoti šio ir kitų įstatymų nustatyta tvarka įgaliotų atlikti viešąjį administravimą subjektų vykdomi veiksmai (ūkio subjekto dokumentų, darbų patikrinimas, tyrimas, inspektavimas, dokumentų poėmis ir kiti), kuriais tikrinama ūkio subjekto veikla“;

7.2.2. *36^l straipsnis* – „1. Ūkio subjektų veiklos priežiūra – šio įstatymo nustatyta tvarka

įgaliotų atlikti šio straipsnio 2 dalyje nurodytus veiksmus viešojo administravimo subjektų (toliau – priežiūrą atliekantys subjektai) veikla, skirta teikti metodinę pagalbą ūkio subjektams, prižiūrėti, kaip ūkio subjektai laikosi įstatymuose ir kituose teisės aktuose nustatytų reikalavimų, kontroliuoti, ar tinkamai tuos reikalavimus vykdo, ir įgyvendinti kitas priemones, užtikrinančias tinkamą teisės aktų reikalavimų laikymąsi ir užkertančias kelią žalai teisės normų saugomoms vertybėms atsirasti.

2. Ūkio subjektų veiklos priežiūra apima: 1) ūkio subjektų konsultavimą priežiūrą atliekančio subjekto kompetencijos klausimais ir kitų prevencinių veiksmų, skirtų užkirsti kelią galimiems teisės aktų pažeidimams, atlikimą; 2) ūkio subjektų veiklos patikrinimus; 3) teisės aktų nustatyta tvarka gautos informacijos apie ūkio subjektų veiklą vertinimą; 4) poveikio priemonių ūkio subjektams taikymą įstatymų ir jų pagrindu priimtų kitų teisės aktų nustatyta tvarka“;

7.2.3. 36² straipsnis – „1. Ūkio subjektų veiklos priežiūra atliekama vadovaujantis šiais principais: 1) *minimalios ir proporcingos priežiūros naštos*. Šis principas reiškia, kad priežiūrą atliekančių subjektų priežiūros veiksmai privalo būti proporcingi ir tinkami siekiamam tikslui įgyvendinti, proporcingi ūkio subjektų dydžiui ir administraciniais gebėjimams, atliekami siekiant kuo mažiau trikdyti ūkio subjektų veiklą; poveikio priemonės ūkio subjektams taikomos tik tada, kai priežiūros tikslų negalima pasiekti kitu būdu (*ultima ratio*); poveikio priemonės yra proporcingos pažeidimo pobūdžiui ir juo padarytai žalai; [...]; 5) metodinės pagalbos teikimo. Šis principas reiškia, kad priežiūrą atliekantys subjektai bendradarbiauja su ūkio subjektais, teikia vienodas ir neprieštaringas konsultacijas ūkio subjektams priežiūrą atliekančio subjekto kompetencijos klausimais, įgyvendina kitas prevencinio pobūdžio priemones, padedančias ūkio subjektams laikytis teisės aktų reikalavimų. Šis principas netaikomas ūkio subjektų veiklos patikrinimų metu, jeigu jo taikymas trukdo siekti ūkio subjektų veiklos priežiūros tikslų, susijusių su teisės aktų reikalavimų laikymosi priežiūra, laikytis specialiuosiuose priežiūrą reglamentuojančiuose įstatymuose ir jų įgyvendinamuosiuose teisės aktuose, Europos Sąjungos teisės aktuose ar Lietuvos Respublikos tarptautinėse sutartyse įtvirtintų atitinkamai priežiūrai keliamų reikalavimų; [...].“;

7.2.4. 36⁸ straipsnis – „1. Poveikio priemonės ūkio subjektui skiriamos atsižvelgiant į pažeidimo pobūdį, padarytos žalos dydį, mastą ir kitas įstatymuose numatytas aplinkybes. [...]“;

7.2.5. 36⁹ straipsnis – „1. Nustačius teisės aktų reikalavimų nesilaikymo ar netinkamo vykdymo faktą, kuris vertintinas kaip mažareikšmis teisės aktų reikalavimų pažeidimas ir kurį galima ištaisyti nedelsiant priežiūrą atliekančio subjekto pareigūno, kito valstybės tarnautojo ar darbuotojo akivaizdoje, tokio pažeidimo tyrimas nutraukiamas, įstatyme numatyta poveikio priemonė neskiriama, **o ūkio subjektui pareiškiamą žodinė pastaba**. Tais atvejais, kai mažareikšmio teisės aktų reikalavimų pažeidimo nedelsiant ištaisyti negalima priežiūrą atliekančio subjekto pareigūno, kito valstybės tarnautojo ar darbuotojo akivaizdoje, ūkio subjektui pateikiamas rašytinis nurodymas pašalinti mažareikšmį teisės aktų reikalavimų pažeidimą ir nustatomas protingas terminas pažeidimui pašalinti, kuris gali būti pratęstas vieną kartą. Jeigu ūkio subjektas nepašalino mažareikšmio teisės aktų reikalavimo pažeidimo, pakartotinai žodinė pastaba arba rašytinis nurodymas negali būti pateikti. [...]“.

7.3. *Sveikatos sistemos įstatymo 70^l straipsnio 2 dalies 7 punkte* nustatyta, kad Departamentas „kontroliuoja, kaip ūkio subjektai laikosi Narkotinių ir psichotropinių medžiagų pirmtakų (prekursorių) kontrolės, Tabako kontrolės, Alkoholio kontrolės įstatymų; [...]“.

7.4. *Seimo kontrolierių įstatyme* reglamentuojama:

7.4.1. 2 *straipsnis* – „1. Biurokratizmas – tokia pareigūno veika, kai vietoj reikalų sprendimo iš esmės laikomasi nereikalingų ar išgalvotų formalumų, nepagrįstai atsisakoma spręsti pareigūno kompetencijai priklausančius klausimus, vilkinama priimti sprendimus ar atlikti savo pareigas bei kitaip blogai ar netinkamai valdoma (atsisakoma informuoti asmenį apie jo teises, sąmoningai pateikiamas klaidinantis ar netinkamas patarimas ir t. t.). Biurokratizmu taip pat laikomas toks pareigūnų darbas, kai nevykdomi arba blogai vykdomi įstatymai ar kiti teisės aktai“;

7.4.2. 12 straipsnis – „1. Seimo kontrolieriai tiria pareiškėjų skundus dėl pareigūnų piktnaudžiavimo, biurokratizmo ar kitaip pažeidžiamų žmogaus teisių ir laisvių viešojo administravimo srityje.“

7.5. *Teismų įstatymo 31 straipsnio 2 dalyje* nustatyta: „2. Vyriausiasis administracinis teismas formuoja vienodą administracinių teismų praktiką aiškinant ir taikant įstatymus ir kitus teisės aktus. Tam Vyriausiasis administracinis teismas: 1) skelbia šio teismo plenarinės sesijos priimtus sprendimus, nutarimus ir nutartis, trijų teisėjų kolegijų ir išplėstinių penkių teisėjų kolegijų priimtus sprendimus, nutarimus ir nutartis, dėl kurių paskelbimo pritarė dauguma šio teismo teisėjų, taip pat visus sprendimus dėl norminių administracinių aktų teisėtumo. Į Vyriausiojo administracinio teismo biuletenyje paskelbtuose sprendimuose, nutarimuose ir nutartyse esančius įstatymų ir kitų teisės aktų taikymo išaiškinimus atsižvelgia teismai, valstybės ir kitos institucijos, taip pat kiti asmenys, taikydami tuos pačius įstatymus ir kitus teisės aktus; [...]“

7.6. *Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2011-02-23 nutarimu Nr. 244 patvirtintuose Narkotikų, tabako ir alkoholio kontrolės departamento nuostatuose* (Nuostatai) reglamentuojama: „[...] 10.14. atlikdama planinius ir neplaninius patikrinimus, kontroliuoja, kaip juridiniai ir fiziniai asmenys laikosi Lietuvos Respublikos alkoholio kontrolės įstatymo, Lietuvos Respublikos tabako kontrolės įstatymo, Lietuvos Respublikos Vyriausybės nutarimų ir kitų teisės aktų tabako ir alkoholio kontrolės klausimais; [...] 10.16. kontroliuoja (vykdo priežiūrą), kaip juridiniai ir fiziniai asmenys laikosi įstatymų ir kitų teisės aktų reikalavimų, susijusių su alkoholio ir tabako reklamos draudimu ir ribojimu; [...] 10.19. pagal kompetenciją nagrinėja juridinių, fizinių asmenų ir fizinių asmenų grupių pateiktus pranešimus, prašymus ir skundus; [...]“

7.7. *Asmenų prašymų nagrinėjimo ir jų aptarnavimo viešojo administravimo institucijose, įstaigose ir kituose viešojo administravimo subjektuose taisyklėse*, patvirtintose Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2007-08-22 nutarimu Nr. 875 (Asmenų prašymų nagrinėjimo taisyklės) (Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2015-08-26 nutarimu Nr. 93 buvo patvirtinta nauja šių taisyklių redakcija, t. y. Asmenų prašymų nagrinėjimo ir jų aptarnavimo viešojo administravimo subjektuose taisyklės), buvo nurodyta:

7.7.1. „5. Šiose Taisyklėse vartojamos sąvokos: [...] *Atsakymas* – atsižvelgiant į prašymo turinį, žodžiu, raštu ar elektroniniu būdu asmeniui teisės aktų nustatyta tvarka suteikta administracinė paslauga, pateikta informacija, įteikta prašomo administracinio akto kopija, nuorašas ar išrašas, išdėstyta institucijos nuomonė apie asmens kritiką, pasiūlymus ar pageidavimus. [...]“;

7.7.2. „10. Asmenų prašymai nagrinėjami pagal institucijos kompetenciją. Jeigu institucija, kuriai pateiktas prašymas, neįgaliota spręsti jame išdėstytų klausimų, ji ne vėliau kaip per 5 darbo dienas nuo prašymo gavimo institucijoje išsiunčia prašymą kompetentingai institucijai (pasilikdama prašymo kopiją) ir raštu praneša apie tai asmeniui, paaiškindama persiuntimo priežastis“;

7.7.3. „14. Asmenų prašymai gali būti pateikiami žodžiu (telefonu ar tiesiogiai asmeniui atvykus į instituciją), raštu (tiesiogiai asmeniui atvykus į instituciją, atsiuntus paštu ar per pasiuntinį) ir elektroniniu būdu institucijos elektroninio pašto adresu“;

7.7.4. „24. Asmens prašymas, pateiktas elektroniniu būdu ir pasirašytas elektroniniu parašu, prilyginamas prašymui raštu.“

7.8. *Departamento direktoriaus 2011-05-26 įsakymu Nr. T1-120 patvirtintose Asmenų prašymų nagrinėjimo ir jų aptarnavimo Narkotikų, tabako ir alkoholio kontrolės departamente taisyklėse* reglamentuojama: „[...] 13. Asmenų prašymai gali būti pateikiami žodžiu (telefonu ar tiesiogiai asmeniui atvykus į Departamentą), raštu (tiesiogiai asmeniui atvykus į Departamentą, atsiuntus paštu ar per pasiuntinį) ir elektroniniu būdu Departamento elektroninio pašto adresu: ntakd@ntakd.lt; [...] 25. Elektroniniu būdu gauti asmenų prašymai registruojami Departamente pagal Elektroninių dokumentų valdymo taisyklės, patvirtintas Lietuvos archyvų departamento prie Lietuvos Respublikos Vyriausybės generalinio direktoriaus 2006 m. sausio 11 d. įsakymu Nr. V-12. [...]“

7.9. *Departamento direktoriaus 2013-01-18 įsakymu Nr. T1-25 patvirtintose Ūkio subjektų veiklos, susijusios su alkoholiu ir tabaku, patikrinimų atlikimo taisyklėse* (Veiklos taisyklės) reglamentuojama: „1. Ūkio subjektų veiklos, susijusios su alkoholio produktais ir tabako gaminiais, patikrinimų atlikimo taisyklės (toliau – Taisyklės) nustato Narkotikų, tabako ir alkoholio kontrolės departamento (toliau – Departamentas) atliekamos ūkio subjektų veiklos, susijusios su alkoholio produktais ir tabako gaminiais, patikrinimų (toliau – patikrinimai) tikslą, rūšis, pavedimų skyrimo, neplaninių patikrinimų atlikimo pagrindus, patikrinimų organizavimo ir vykdymo tvarką, trukmę, dokumentų patikrinimo ir veiksmų, nustačius teisės aktų pažeidimus, tvarką. [...]. 3. Šiose Taisyklėse vartojamos sąvokos atitinka Lietuvos Respublikos viešojo administravimo įstatyme, Lietuvos Respublikos administracinių teisės pažeidimų kodekse, Lietuvos Respublikos alkoholio kontrolės įstatyme, Lietuvos Respublikos tabako kontrolės įstatyme, Lietuvos Respublikos Vyriausybės nutarimuose, kituose teisės aktuose, reglamentuojančiuose veiklą, susijusią su alkoholio produktų ir tabako gaminių gamyba, prekyba, reklama, kita su šiais produktais susijusia veikla, apibrėžtas sąvokas. [...]. 5. Patikrinimų tikslas – nustatyti, kaip ūkio subjektai laikosi teisės aktų, reglamentuojančių veiklą, susijusią su alkoholio produktais ir tabako gaminiais, reikalavimų, vertinti informaciją apie ūkio subjektą, teikti metodinę pagalbą ūkio subjektams, įgyvendinti kitas priemones, užtikrinančias tinkamą teisės aktų reikalavimų laikymąsi ir mažinančias galimų pažeidimų skaičių. [...].“

8. Teismų praktika:

8.1. *Lietuvos vyriausiojo administracinio teismo (toliau vadinama ir – LVAT) 2014-05-28 nutartis administracinėje byloje Nr. A261-610/2014 – „[...] Pareiškėja, nesutikdama su Departamento 2012 m. spalio 10 d. raštu Nr. S-(4.3-3)-2755, 2012 m. spalio 16 d. kreipėsi į Vyriausiąją administracinių ginčų komisiją, prašydama panaikinti Departamento 2012 m. spalio 10 d. sprendimą Nr. S-(4.3-3)-2755 ir įpareigoti Departamentą pakartotinai ištirti pareiškėjos skundą.*

Komisija 2012 m. spalio 30 d. sprendimu Nr. 3R-241 (AG-220/05-2012) nusprendė pareiškėjos skundą atmesti. Komisija konstatavo, kad D 2012 m. rugsėjo 17 d. kreipimasis į Departamentą su bendro pobūdžio (ne su asmeninės subjekcinės teisės pažeidimu susijusiu) prašymu, laikytinas prašymu, nagrinėtinu remiantis Departamento direktoriaus 2011 m. gegužės 26 d. įsakymu Nr. T1-120 patvirtintomis Asmenų prašymų nagrinėjimo ir jų aptarnavimo Narkotikų, tabako ir alkoholio kontrolės departamente taisyklėmis. Departamentui gavus informaciją apie galimus AKĮ pažeidimus, gali būti atliekamas neplaninis patikrinimas, o, nustatęs pažeidimus, Departamentas turi teisę taikyti ekonomines sankcijas, tačiau Departamentas padarė išvadą, kad reikalavimo teisės dėl kitų asmenų nubaudo, nesant pačios pareiškėjos konkrečiai pažeistos subjekcinės teisės ginčo santykyje, D neturi. Komisija konstatavo, kad teisė į pareiškėjos pateiktos informacijos bei su ja susijusio prašymo nagrinėjimą, remiantis Taisyklėmis, nėra pažeista. Kadangi pareiškėja nenurodė asmeninės subjekcinės teisės pažeidimo, atsakymo išsamumas ar neišsamumas tiek, kiek jis susijęs su skundžiamų subjektų nubaudu, pareiškėjos negali būti skundžiamas, nes jos subjekcinių teisių nelemia.

Nagrinėjamoje situacijoje aukščiau aptartą pareiškėjos skundžiamą administracinį sprendimą (rašta) priėmęs Departamentas yra veikiantis pagal Lietuvos Respublikos sveikatos sistemos įstatymo, AKĮ bei Narkotikų, tabako ir alkoholio kontrolės departamento nuostatus viešojo administravimo subjektas (AKĮ 32 str.), kuris, be kita ko, atlikdamas planinius ir neplaninius patikrinimus, kontroliuoja, kaip juridiniai ir fiziniai asmenys laikosi Lietuvos Respublikos alkoholio kontrolės įstatymo (Lietuvos Respublikos sveikatos sistemos įstatymo 701 str. 2 d. 7 p., Nuostatų 10.14 p.), kontroliuoja, kaip juridiniai ir fiziniai asmenys laikosi įstatymų ir kitų teisės aktų reikalavimų, susijusių su alkoholio reklamos draudimu ir ribojimu (Nuostatų 10.16 p., AKĮ 29 str. 7 d.) ir tam tikslui pasiekti turi teisę (kompetenciją) už AKĮ pažeidimus taikyti atitinkamas poveikio priemones (AKĮ 34 str. 1 d.). Lietuvos Respublikos alkoholio kontrolės įstatymo pažeidimų

nustatymas ir už šio įstatymo pažeidimus atitinkamų asmenų nubaudimas yra atsakovo diskrecija. Tai reiškia, kad atsakovas, kaip viešojo administravimo subjektas, bet koku būdu gavęs informaciją apie galbūt padarytus AKĮ pažeidimus, pagal savo kompetenciją turi patikrinti tokią informaciją, ją įvertinti ir reaguoti į ją Nuostatų bei kitų teisės aktų nustatyta būdu. Tačiau tai nereiškia, kad Viešojo administravimo įstatymo, kitų šiam ginčui aktualių teisės aktų taikymo požiūriu atsakovas privalo veikti taip, kaip to prašo besikreipiantys į juos asmenys, t. y. atsakovas nėra saistomas tokių asmenų nurodytų argumentų ir prašymais taikyti kitų asmenų atžvilgiu tam tikras poveikio priemones.

[...] skundžiamame teismo sprendime pagrįstai konstatuota, kad pareiškėja neturi reikalavimo teisės nubausti kitus asmenis, be to, skundžiamu raštu nėra pažeidžiamos jos teisės. Kaip matyti iš bylos medžiagos, nei pareiškėjos skunde, nei skundžiamame paminėtame atsakovo 2012 m. spalio 10 d. rašte nebuvo kalbama apie pareiškėjos teises ir interesus, todėl, esant tokiai situacijai, Komisija ir pirmosios instancijos teismas padarė teisingą ir pagrįstą išvadą, kad pareiškėja neturi subjektinės teisės ginčyti paminėtą atsakovo 2012 m. spalio 10 d. raštą, o teismo ginamas pareiškėjos interesas galėtų būti apgintas, priimant atitinkamą teismo sprendimą tuo atveju, jeigu atsakovas būtų pažeidęs Taisyklių nustatytą gautų prašymų nagrinėjimo procedūrą.

Pagal Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2011 m. vasario 23 d. nutarimu Nr. 244 patvirtintų Narkotikų, tabako ir alkoholio kontrolės departamento nuostatų (aktuali akto redakcija, galiojanti nuo 2012 m. spalio 12 d.). 10.19 punktą, Departamentas pagal kompetenciją nagrinėja juridinių, fizinių asmenų ir fizinių asmenų grupių pateiktus pranešimus, prašymus ir skundus.

Departamento direktoriaus 2011 m. gegužės 26 d. įsakymu Nr. T1-120 patvirtintos Asmenų prašymų nagrinėjimo ir jų aptarnavimo Narkotikų, tabako ir alkoholio kontrolės departamente taisyklės (aktuali akto redakcija, galiojanti nuo 2011 m. birželio 1 d.) reglamentuoja fizinių ir juridinių asmenų prašymų nagrinėjimą ir jų aptarnavimą Narkotikų, tabako ir alkoholio kontrolės departamente. Atsižvelgiant į pareiškėjos Departamentui pateiktą skundą, nesusijusį su pareiškėjos teisėtų interesų ir teisių pažeidimu, teismas padarė pagrįstą išvadą, kad pastarasis laikytinas kreipimusi (Taisyklių 38.4 p.), į kurį atsakoma laisvos formos raštu.

Nagrinėjamos administracinės bylos medžiagos faktiniai duomenys leidžia konstatuoti, jog pareiškėjos skundas Narkotikų, tabako ir alkoholio kontrolės departamente išnagrinėtas tinkamai ir laikantis galiojančios tvarkos, pareiškėja tinkamai informuota apie administracinės procedūros rezultatus. Skundžiamo Departamento 2012 m. spalio 10 d. rašto Nr. S-(4.3-3)-2755 turinys rodo, kad Departamentas patikrino ir išanalizavo pareiškėjos skunde nurodytas aplinkybes, atliko motyvuotą jų įvertinimą, todėl Departamento procesinis sprendimas pripažintinas iš esmės atitinkančiu Viešojo administravimo įstatymo keliamus reikalavimus. Teisėjų kolegija, patikrinusi bylą tik tiek, kiek pareiškėjos inicijuotas ginčas susijęs su atsakovui priskirtų viešojo administravimo įgaliojimų įgyvendinimu, daro išvadą, kad Departamento 2012 m. spalio 10 d. raštas (atsakymas) Nr. S-(4.3-3)-2755, tuo pačiu ir Vyriausiosios administracinių ginčų komisijos teisės aktų reikalavimus atitinkantis sprendimas Nr. 3R-241 (AG-220/05-2012) yra teisėti ir pagrįsti ir nėra pagrindo įpareigoti Departamentą tinkamai įgyvendinti Lietuvos Respublikos alkoholio kontrolės įstatyme įtvirtintas funkcijas ir iširti pareiškėjos skunde nurodytus AKĮ pažeidimus. [...].“

8.2. LVAT 2014-11-17 nutartis administracinėje byloje Nr. A624-828/2014 – „[...] Teisė kreiptis į administracinį teismą nustato ABTĮ 5 straipsnis. Pagal šio straipsnio 1 dalį, kiekvienas suinteresuotas subjektas turi teisę įstatymų nustatyta tvarka kreiptis į teismą, kad būtų apginta pažeista ar ginčijama jo teisė arba įstatymų saugomas interesas. Pagal ABTĮ 22 straipsnio 1 dalį, skundą (prašymą) dėl viešojo ar vidaus administravimo subjekto priimto administracinio akto ar veiksmo (neveikimo) turi teisę paduoti asmenys, kai jie mano, kad jų teisės ar įstatymų saugomi interesai yra pažeisti. Administraciniai aktai, dėl kurių galima pateikti skundą, pagal ABTĮ 5 straipsnio 3 dalies 1 punktą ir 22 straipsnio 1 dalį yra visi viešojo administravimo subjektų priimti

teisės aktai, nepaisant tų aktų formos, taip pat veiksmai (neveikimas), sukeltiantys asmeniui teisinės pasekmes, t. y. darantys įtaką asmenų teisėms ar įstatymų saugomiems interesams. Remiantis šiomis teisės normomis, administraciniam teismams priskirta nagrinėti administracines bylas dėl viešojo administravimo subjektų priimtų teisės aktų, taip pat veikslių (neveikimo), darančių įtaką asmenų teisėms ar įstatymų saugomiems interesams, teisėtumo (žr., pavyzdžiui, 2008 m. rugsėjo 25 d. nutartį administracinėje byloje Nr. AS525-540/2008; 2009 m. liepos 10 d. nutartį administracinėje byloje Nr. AS146-391/2009).

Vienas iš reikalavimų, įgyvendinant teisę kreiptis į administracinį teismą, yra suinteresuoto asmens kreipimasis dėl teisės ar įstatymų saugomo intereso pažeidimo. Suinteresuoto asmens teisė kreiptis į teismą nereikia teisės reikalauti ginti nuo pažeidimų bet kieno teisę, o reiškia galimybę kreiptis į teismą tik dėl to, kad būtų apginta jo (pareiškėjo) subjektinė teisė ar įstatymų saugomas interesas (2009 m. spalio 15 d. nutartis administracinėje byloje Nr. A662-1157/2009). Vyriausiasis administracinis teismas ne kartą konstatavo, kad pagal Administracinių bylų teisenos įstatymo 5 straipsnio 1 dalies bei 22 straipsnio 1 dalies nuostatas, skundą (prašymą) dėl viešojo administravimo subjekto priimto administracinio akto ar veiksmo (neveikimo) turi teisę paduoti asmenys, kai jie mano, kad jų teisės ar įstatymų saugomi interesai yra pažeisti. Tokiu būdu įstatyme yra įtvirtinta asmens procesinė teisė kreiptis į teismą ir nustatyta, jog tokiam kreipimuisi pakanka, kad asmuo manytų, jog jo teisės ar įstatymų saugomi interesai yra pažeisti, t. y. pakankamas asmens subjektyvus suvokimas apie jo teisių ar teisėtų interesų pažeidimą (žr., pvz., 2009 m. rugpjūčio 28 d. nutartį administracinėje byloje Nr. AS442-505/2009). [...].

Kaip matyti iš pareiškėjos skundų Departamentui, teismui, taip pat atskirojo skundo turinio, įvardyti Alkoholio kontrolės įstatymo pažeidimai nėra tiesiogiai susiję jos ar kitų konkrečių asmenų teisių ir įstatymų saugomų interesų pažeidimu, todėl galima teigti, kad pareiškėja į Departamentą kreipėsi ne su skundu ar pareiškimu ir nėra administracinės procedūros dalyvė Viešojo administravimo įstatymo ir Alkoholio kontrolės įstatymo prasme, neturi šiuose įstatymuose numatytų procesinių teisių, tame tarpe – skusti viešojo administravimo subjekto, vykdančio administracinę procedūrą, veiksmus ir sprendimus, todėl pirmosios instancijos teismas pagrįstai nusprendė, kad pareiškėjos skundas nenagrinėtinas teismų administracinio proceso tvarka. [...].“

Išvados

9. Atsižvelgus į pirmiau nurodytas aplinkybes (pažymos 1–6 paragrafai) ir teisinį reglamentavimą bei teismų praktiką, nurodytus pažymos 7–8 paragrafuose, konstatuotina:

9.1. Sveikatos sistemos įstatymo 701 straipsnio 2 dalies 7 punktą ir Alkoholio kontrolės įstatymo 31 straipsnis nustato Departamento kompetenciją – vykdyti ūkio subjektų priežiūrą alkoholio kontrolės srityje, šio įstatymo o AKĮ 35–39 straipsniai nustato esmines Alkoholio kontrolės įstatymo pažeidimų nagrinėjimo ir sprendimų priėmimo taisykles.

Ūkio subjektų priežiūra, įskaitant Sveikatos sistemos ir Alkoholio kontrolės įstatymais nustatytą reikalavimų ir sąlygų laikymąsi, apibrėžta Viešojo administravimo įstatymo 36–36° straipsniuose. Šis teisinis reguliavimas imperatyviai taikomas Departamentui;

9.2. Departamentas, vykdydamas ūkio subjektų priežiūrą, vadovaujasi Viešojo administravimo įstatymo 36² straipsnyje įtvirtintais ūkio subjektų veiklos priežiūros principais:

- *minimalios ir proporcingos priežiūros naštos principu*, kuris reiškia, kad priežiūrą atliekančių subjektų priežiūros veiksmai privalo **būti proporcingi ir tinkami siekiamam tikslui įgyvendinti, proporcingi ūkio subjektų dydžiui ir administraciniam gebėjimams, atliekami siekiant kuo mažiau trikdyti ūkio subjektų veiklą; poveikio priemonės ūkio subjektams taikomos tik tada, kai priežiūros tikslų negalima pasiekti kitu būdu (*ultima ratio*); poveikio priemonės yra proporcingos pažeidimo pobūdžiui ir juo padarytai žalai.**

- *metodinės pagalbos teikimo principu*, t. y. bendradarbiauja su ūkio subjektais, teikia

vienodas ir neprieštaringas konsultacijas ūkio subjektams priežiūrą atliekančio subjekto kompetencijos klausimais, **įgyvendina kitas prevencinio pobūdžio priemones, padedančias ūkio subjektams laikytis teisės aktų reikalavimų;**

9.3. AKĮ nustatyta šio įstatymo pažeidimų teiseną ir Viešojo administravimo įstatyme nustatyta ūkio subjektų priežiūros teisinį reguliavimą vertinant sistemiškai, paaiškėja, kad Departamentas įpareigotas prioritetiškai skirti reikšmingą dėmesį ūkio subjektų metodinei-konsultacinei veiklai, o poveikio priemonių skyrimas – tai tik kraštutinė (*ultima ratio*) ūkio subjektų pažeidžiančios įstatymų reikalavimus veiklos įvertinimo priemonė;

9.4. Departamentas yra viešojo administravimo subjektas, veikiantis pagal Sveikatos sistemos įstatymo, Alkoholio kontrolės įstatymo nuostatas bei Nuostatus. Departamentas, atlikdamas planinius ir neplaninius patikrinimus, kontroliuoja, kaip juridiniai ir fiziniai asmenys laikosi įstatymų ir kitų teisės aktų reikalavimų, susijusių su alkoholio reklamos draudimu ir ribojimu, ir tam tikslui pasiekti turi teisę už Alkoholio kontrolės įstatymo pažeidimus taikyti atitinkamas poveikio priemones. Tai reiškia, kad Departamentas, kaip viešojo administravimo subjektas, bet kokiu būdu gavęs informaciją apie galbūt padarytus Alkoholio kontrolės įstatymo pažeidimus, pagal savo kompetenciją turi patikrinti tokią informaciją, ją įvertinti ir reaguoti į ją Nuostatų bei kitų teisės aktų nustatytu būdu;

9.5. manytina, kad Departamentas nepažeidė Viešojo administravimo ir Alkoholio kontrolės įstatymų nuostatų, Veiklos taisyklių reikalavimų:

9.5.1. gavęs elektroniniu paštu Pareiškėjos informaciją / paklausimą dėl galimo alkoholio reklamos pažeidimo visuomenės informavimo priemonėje www.A.lt, operatyviai sureagavo bei svetainės valdytoją įspėjo dėl AKĮ nuostatų pažeidimo ir įpareigojo pašalinti draudžiamą alkoholio reklamą. Pareiškėjai atsakymas pateiktas tuo pačiu būdu kaip ir gauta informacija / paklausimas (šios pažymos 6 paragrafas);

9.5.2. galimai draudžiama alkoholio reklama buvo nedelsiant pašalinta iš UAB „A“ valdomos internetu svetainės, ūkio subjektui papildomai buvo suteikta konsultacija dėl alkoholio reklamos laikymosi reikalavimų ateiityje teikiant informaciją apie atliekamus tyrimus;

9.5.3. Departamentas į patikslintą Pareiškėjos paklausimą atsakė teisės aktų nustatyta tvarka ir terminais, t. y. tuo pačiu būdu (elektroniniu paštu) kaip ir gautas patikslintas paklausimas.

10. Apibendrinus pirmiau nurodytas išvadas, konstatuotina, kad Pareiškėjos skundas atmetinas.

11. Kartu Seimo kontrolierius atkreipia Pareiškėjos dėmesį į Lietuvos vyriausiojo administracinio teismo formuojamą praktiką (šios pažymos 8 paragrafas). LVAT savo praktikoje ne kartą yra pasisakęs apie suinteresuotų asmenų (pareiškėjų) teisių įgyvendinimą ir gynimą tokiomis aplinkybėmis.

11.1. AKĮ pažeidimai nėra tiesiogiai susiję su Pareiškėjos ar kitų konkrečių asmenų teisių ir įstatymų saugomų interesų pažeidimu, ji kreipėsi į Departamentą ne su skundu, todėl „nėra administracinės procedūros dalyvė Viešojo administravimo įstatymo ir Alkoholio kontrolės įstatymo prasme, neturi šiuose įstatymuose numatytų procesinių teisių, tame tarpe – skusti viešojo administravimo subjekto, vykdančio administracinę procedūrą, veiksmus ir sprendimus“ (LVAT 2014-11-17 nutartis administracinėje byloje Nr. A624-828/2014; šios pažymos 8.2 punktą);

11.2. „[...] **nereiškia**, kad Viešojo administravimo įstatymo, kitų šiam ginčui aktualių teisės aktų taikymo požiūriu Departamentas privalo veikti taip, kaip subjektyviai mano besikreipiantys į jį asmenys, t. y. Departamentas nėra saistomas tokių pareiškėjos nurodytų argumentų ir prašymo taikyti kitų asmenų atžvilgiu tam tikras poveikio priemones“ (LVAT 2014-05-28 nutartis administracinėje byloje Nr. A261-610/2014; šios pažymos 8.1 punktą).

III. SEIMO KONTROLIERIAUS SPRENDIMAS

12. Vadovaudamasis Lietuvos Respublikos Seimo kontrolierių įstatymo 22 straipsnio 1 dalies 2 punktu, Seimo kontrolierius nusprendžia X skundą dėl Narkotikų, tabako ir alkoholio kontrolės departamento pareigūnų veiksmų (neveikimo) atmesti.

Seimo kontrolierius

Augustinas Normantas